

KUNST FOR LIVET

Alle, der læser med, kan næppe være uenige i, at vedkommende møder med kunst og kultur har afgørende betydning for børns tilværelse. På Esbjerg Kunstmuseum har vi i en årrække arbejdet vedholdende på at udvikle en metode til at fremme disse møder. Med den aktuelle indsats 'Kunst for livet' møder Midt- og Østerbyens børn kunsten helt fra vuggestue til indskoling. Gennem stærkt samarbejde med både dagtilbud, skoler og pædagoguddannelsen, samt substantiel støtte fra Lauritzen Fonden, kan vi de næste fem år fokusere på at udfolde metodens vægtige perspektiver.

BIRGITTE ØROM, MUSEUMSINSPEKTØR, BOE@ESKUM.DK OG
DIANA BOHOLM, PÆDAGOG OG KUNSTFORMIDLER, DBO@ESKUM.DK ESBJERG KUNSTMUSEUM.

I 'Kunst for livet' er mødet med det enkelte kunstværk omdrejningspunktet. Kunsten fungerer som en tænkemaschine, fordi børnene får aktiveret nye tanker og sansninger i mødet med de vidt forskellige udtryksformer. Kunstformidleren forlænger kunstens rum ud i institutionerne, og ved at kombinere klare rammer og åbne muligheder opstår en høj grad af koncentration og udbytte også hos de allermindste. Metoden fremmer ganske enkelt kreativitet forstået som en måde at tænke på og tage verden nysgerrigt til sig på! Med underoverskrifterne tid, rum og mulighed vil vi udfolde hvordan.

Tid

Tid giver mulighed for gentagelser, vedholdenhed og dermed udvikling. Strukturen er ens i alle vores samarbejder og fungerer ved, at børn og pædagoger deler oplevelser på museet og derefter arbejder videre med inspirationen i deres institutioner.

Kunstformidler Diana Boholm faciliterer oplevelserne begge steder, så de udsagn, der kommer i spil ved et kunstværk inspirerer det videre arbejde. Museumsbesøget er dermed ikke en enkeltstående begivenhed, men forankres i længere forløb, hvor der er tid til fortsatte afprøvnings af f.eks. et stofligt materiale eller en idé.

Den undersøgende tilgang giver samarbejdet en langsomhed, der fordrer fordybelse og ikke mindst nydelse – der opstår en anden tidsfornemmelse for både børn og voksne. Som modbillede til en ofte målstyret hverdag, arbejdes der ikke mod et bestemt resultat. Målet er at give sansninger, samtaler og skabende processer tid til at udfolde sig på børnenes initiativer, så de oplever, at deres udsagn og idéer har stor værdi.

Samarbejdet tænkes fleksibelt ind i institutionernes hverdag. Der er plads til ændringer, sygedage og spontane muligheder. Også fordi kunstformidleren kan fokusere udelte på opgaven over fem år og fungere som en inspirerende ressource ude i institutionerne.

Rum

Kunstmuseets rum tilbyder anderledes, sanselige omgivelser. Børnene oplever, at man ikke kan fejle, og at billedkunsten og kunstformidlerens tilgang giver mulighed for lyst-

◀ Med hjælp fra genstande, der på sin vis mimer kunstværkets form og væsen, bliver besøget på kunstmuseet lystfuldt.
Foto: Torben E. Meyer/Esbjerg Kunstmuseum.

▲ Nina Saunders' værk er midtpunkt. Fornemmelsen af det udfoldes i former og genstande, der undersøges på måder, man slet ikke forestiller sig. Foto: Torben E. Meyer/Esbjerg Kunstmuseum.

▲ Værkets hvide magi, form og fornemmelse bringes også ud i institutionen, hvor undersøgelserne fortsætter. Foto: Torben E. Meyer / Esbjerg Kunstmuseum.

fyldte undersøgelser, personlige betragtninger og stof til leg. Kunstformidleren bringer det tankesæt med ud i institutionens velkendte rum og lader det med ny betydning. Ved gentagne besøg bliver museets rum trygge, så modet vokser, og gennem nye oplevelser hjemme i institutionen ser man anderledes på det velkendte. Kunstværket bliver således en form for prisme hvorigennem omgangen med hverdagens vante fænomener antager nye former.

Ved at kunstformidleren initierer aktiviteterne, får pædagogerne rum til at se børnene på andre betingelser end vanligt. De flytter fokus mod det, børnene oplever, og giver plads til at følge deres indfald og kvalificere idéerne.

Samarbejdet afliver forestillingerne om museet som et rum, der er svært at være i med mindre børn eller som kræver en særlig viden. Både børn og voksne oplever museet som et mulighedsrum, hvor hvert kunstværk kan give ny inspiration – og et rum, der også er deres.

Mulighed

Ved kunstværkerne er mulighederne åbne. Formidleren lader børnene se på værket og stiller enkle spørgsmål eller bringer taktile elementer i spil. Igen er der ingen rigtige svar eller bestemte måder at opleve på. I de skabende processer stilles også materialer og muligheder til rådighed

fremfor fastlagte opgaver. Børnene kommer med råstoffet i form af deres inspiration fra museet og fra deres livsverden og går igang ud fra de få rammer; materialerne giver:

For vuggestuebørnene er materialerne pakket i en kuffert, og det er op til børnene at samle betydninger op og starte sansninger og bevægelser. Der bliver sat ganske få ord på, så ordene ikke definerer hvad der skal ske. Ved mødet med Nina Saunders' 'Pure Thought' rummer kufferten hvide halvkugler. Børnene går straks i gang med at flytte og stable, gemme sig i dem, stå på dem og mærke dem. Børnene erfarer volumen, form og farve, lægger sig under værket og fortæller bl.a. om en enorm snebold. I vuggestuen finder børnene igen halvkuglerne i kufferten, men bruger dem nu f.eks. til at samle snefnug fra en tromle, der drysser hvid papirkonfetti ned fra loftet. Værkets betydninger bliver gjort sansebare uden at tage form som forklaringer eller fakta.

Dén kombination af enkle udfordringer og åbne muligheder, tid, rum og professionel kunst er for os lig med en metode til udvikling af kreativitet og en åben og innovativ tilgang til viden og til verden – evner, som det er (livs)nødvendigt at grundlægge allerede tidligt i livet. ■